

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.I.1601/2024/12.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Csák Zsolt, tanácselnök
Dr. Tuba István Krisztián, előadó bíró
Dr. Domonyai Alexa, bíró
Dr. Kardos Andrea, bíró
Dr. Schmidt Péter, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2025. november 4.
Az ügy tárgya: lopás büntette és más bűncselekmény
Terhelt: terheltl
Elsőfok: Szekszárdi Járásbíróság, 13.B.296/2022/25. ítélet, tárgyalás, 2023. december 6.
Másodfok: Szekszárdi Törvényszék, 2.Bf.35/2024/5., ítélet, tanácsülés, 2024. április 25.
Az indítvány előterjesztője: a terhelt
Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a lopás büntette és más bűncselekmény miatt terheltl ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szekszárdi Járásbíróság 13.B.296/2022/25. számú és a Szekszárdi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.35/2024/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye. Ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Szekszárdi Járásbíróság a 2023. december 6. napján kihirdetett 13.B.296/2022/25. számú ítéletével terhelt¹ terheltet bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett lopás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 370. § (1) bekezdés, (2) bekezdés bc) alpont, (3) bekezdés b) pont ba) alpont] és hulladékgazdálkodás rendje megsértésének büntetében [Btk. 248. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont]. Ezért őt – mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül – 2 év 6 hónap, fegyház fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 3 év 6 hónap közügyektől eltiltásra ítélte. Megállapította, hogy a terhelt nem bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a polgári jogi igényről, a lefoglalt dolgokról, az illeték és a bűnügyi költség viseléséről is.

[2] A védő fellebbezése folytán eljáró Szekszárdi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2024. április 25. napján meghozott 2.Bf.35/2024/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, a szabadságvesztés büntetés tartamát 2 évre, a közügyektől eltiltás tartamát 3 évre enyhítette, helyesbítette a fizetendő illeték összegét, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] **II.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozatával szemben a terhelt nyújtott be felülvizsgálati indítványt, a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 608. § (1) bekezdés d) pontjára utalással, és erre figyelemmel a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára alapítottn.

[4] Indokolásában előadta, hogy 2023. december 6. napján COVID fertőzése miatt nem tudott megjelenni a Szekszárdi Járásbíróság által kitűzött tárgyaláson. Ezt a védőjén keresztül jelezte, és – mivel az utolsó szó jogán fel kívánt szólalni – a tárgyalási nap halasztását kérte, erre azonban nem került sor.

[5] Arra is hivatkozott, hogy 2024. május 18. napjától személyi szabadság elvonásával járó kényszerintézkedés hatálya alatt állt, ezért a Szekszárdi Törvényszéknek mint másodfokú bíróságnak idézéssel és előállító végzéssel kellett volna biztosítania a személyes megjelenését a másodfokú nyilvános ülésen. Sérelmezte, hogy erre nem került sor, a másodfokú bíróság a személyes meghallgatása nélkül (tanácsülésen) hozott ítéletet. Álláspontja szerint az ő jelenléte a tárgyaláson kötelező lett volna, mivel erről a jogáról nem mondott le. A BH 2015.217. számú eseti döntésre hivatkozva rámutatott, hogy abszolút hatályon kívül helyezési ok, ha a más ügyben fogva lévő terhelt tárgyalásra történő előállítása már nem lehetséges, ám a tárgyalást a bíróság megtartja, függetlenül attól, hogy az eljáró bíróság tudott-e a fogvatartás tényéről.

[6] Álláspontja szerint ezért mind az első- mind a másodfokú bíróság törvénysértően járt el, amikor személyes jelenléte nélkül tartotta meg a tárgyalást, illetve hozott ítéletet.

[7] Mindezek alapján arra tett indítványt, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa új eljárásra az elsőfokú bíróságot.

[8] A Legfőbb Ügyészség a BF.16/2025/2. számú átiratában a terhelt felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[9] Kiemelte, hogy a tárgyaláson való jelenlét jogáról le nem mondott terhelt az elsőfokú eljárásban a 2023. december 6. napján tartott tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére valóban nem volt jelen, ezen a tárgyaláson azonban már nem folyt bizonyítás, figyelemmel arra is, hogy az utolsó szó lehetősége nem tekinthető a bizonyítási eljárás részének (BH 2021.187.). Kiemelte, hogy az ügyészi és védői perbeszédék elhangzottak, a tárgyalás mindezekre figyelemmel – a Be. 429. § (3) és (4) bekezdése értelmében – a terhelt jelenléte nélkül is megtartható volt. Hangsúlyozta, hogy az utolsó szó lehetősége biztosításának a bíróság általi elmulasztása nem szerepel a feltétlen hatályon kívül helyezést

eredményező eljárási szabálysértések törvényi okai között. E körben utalt még a Kúria Bfv.I.864/2021/15. és a Bfv.II.878/2024/10. számú határozataira is.

[10] A másodfokú bíróság eljárása kapcsán megjegyezte, hogy a törvényszék az ítéletét tanácsülésen hozta meg, amely akkor eredményezne feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést, ha a terhelt törvényben biztosított jogával élve, a rendelkezésére álló határidőben kéri a nyilvános ülés tartását, ám a bíróság ennek ellenére tanácsülésen hozza meg határozatát (BH 2014.333., BH 2016.274., BH 2021.132.). Kifejtette, hogy a terhelt jelenléte a másodfokú nyilvános ülésen nem kötelező, mely alól kivételt képez a Be. 599. § (2) bekezdés b) pontja szerint az az eset, ha a másodfokú bíróság az ügyben a büntetés-kiszabási körülmények további tisztázása érdekében kívánja meghallgatni, vagyis a másodfokú bíróságnak főszabály szerint csak értesítenie kell a terheltet, idéznie csak akkor kell, ha nyilatkoztatni kívánja.

[11] Előadta, hogy a másodfokon eljáró bíróság a védőnek és a más ügyben fogva lévő terhelt részére is megküldte a tanácsülés időpontjára vonatkozó értesítőt azzal, hogy 8 napon belül kérhetik az ügy nyilvános ülésen vagy tárgyaláson való elbírálását. Az értesítést a terhelt 2024. március 27. napján szabályszerűen átvette, a rendelkezésére álló határidőn belül nyilvános ülésre vagy tárgyalás tartására vonatkozó kérelmet nem terjesztett elő. Mivel ezt más arra jogosult sem kérte, a másodfokú bíróság törvényesen tartott tanácsulást a fellebbezés elbírálására.

[12] Fentiekre – és arra is figyelemmel, hogy a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti egyéb eljárási szabálysértést sem észlelt – indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.

[13] 3. A terhelt védője észrevételt nem tett.

[14] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[15] A Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 659. § (5) bekezdésének megfelelően, a felülvizsgálati indítványban meghatározott okok alapján bírálta felül, emellett a Be. 659. § (6) bekezdése szerint hivatalból vizsgálta a Be. 649. § (2) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket.

[16] A Be. XC. Fejezetében szabályozott felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, annak lefolytatására kizárólag a jogerős ügyszöveg határozat egyes súlyos, a törvényben tételesen megjelölt jogi hiányosságainak orvoslására kerülhet sor. Felülvizsgálati eljárás lefolytatására tehát kizárólag a törvényben meghatározott okból, azok fennállása esetén, a törvényben meghatározott feltételek mellett van helye.

[17] A felülvizsgálatot megalapozó büntető anyagi jogsértéseket a Be. 649. § (1) bekezdése, az eljárási szabálysértéseket e törvényhely (2) bekezdése határozza meg.

[18] A felülvizsgálati indítványt – a jelen ügyben nem releváns Be. 659. § (3)-(4) bekezdésben meghatározott kivétellel – a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni [Be. 659. § (2) bekezdés].

[19] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[20] A Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerint a másodfokú bíróság nem ügyszöveg végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha a tárgyalást olyan személy távollétében tartották meg, akinek a jelenléte a törvény értelmében kötelező.

[21] 1. A terhelt az elsőfokú bírósági eljárást illetően a 2023. december 6-i tárgyalás távollétében történt megtartását kifogásolta.

[22] Az iratok alapján megállapítható, hogy a bíróság a 2023. november 22. napján megtartott tárgyaláson – az ügyész és a védő perbeszédét követően – a jelenlévő terheltet szóban, szabályszerűen megidézte a következő, 2023. december 6. napjára, határozathirdetésre kitűzött tárgyalásra (Szekszárdi Járásbíróság 13.B.296/2022/24. számú jegyzőkönyve 5. oldal).

[23] A 2023. december 6-i tárgyaláson tehát a terhelt szabályszerű idézésre nem jelent meg. Védője akként nyilatkozott, hogy tudomása szerint a terhelt egyéb elfoglaltsága miatt nem tud megjelenni a tárgyaláson.

[24] Ezt követően a bíróság az elsőfokú ítéletet kihirdette. Az ítélet ellen a védő eltérő minősítés és a büntetés enyhítése végett jelentett be fellebbezést, míg a terhelt nem élt a jogorvoslati jogával.

[25] Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság az ügydöntő határozatát a terhelt távollétében hirdette ki, ezzel azonban eljárási szabálysértés nem valósult meg, a következők miatt.

[26] A bíróság a terhelt jelenlétében a tárgyalás határozathozatal céljából napolta el, vagyis a bizonyítási eljárást lefolytatta, és a vádbeszédre, valamint a védőbeszédre sor került. A határozathirdetés napján a bíróság a tárgyalást nem nyitotta újra, vagyis sem bizonyítás nem történt, sem további perbeszédnek nem hangzottak el.

[27] A bizonyítási eljárás befejezését követő tárgyalási szakaszt illetően a jelenlét szabályai kizárólag annyiban tartalmazzak eltérést, hogy a határozat kihirdetésére napolt tárgyalás a szabályszerű idézés ellenére meg nem jelent terhelt és védő távollétében is megtartható, és az ügydöntő határozat kihirdethető, a távollét ez esetben nem menthető ki [Be. 550. § (2) bekezdés].

[28] A törvény egyértelmű engedélye folytán semmilyen eljárási szabálysértést nem valósít meg, ha a bíróság a határozathirdetésre napolt tárgyalást a szabályszerűen megidézett terhelt távollétében tartja meg (Kúria Bfv.II.1537/2023/15.).

[29] A Kúria megjegyzi, hogy a terhelt védője – a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal ellentétben – nem betegségre mint a kimentés alapjául általában elfogadható okra hivatkozott a terhelt távolmaradását illetően, hanem a terhelt egyéb elfoglaltságára, ami kimentés okául nem fogadható el. Ez azonban a jelen ügyben közömbös, mivel a már hivatkozott Be. 550. § (2) bekezdésére figyelemmel a határozathirdetésre tűzött tárgyalás elmulasztása igazolással nem menthető ki.

[30] A terheltnek az utolsó szó jogával kapcsolatos kifogása kapcsán a Kúria a Legfőbb Ügyészség átiratában foglaltakkal egyetértett.

[31] Kétségtelen, hogy a tárgyalási jegyzőkönyv sem azt nem tartalmazza, hogy a terhelt utolsó szó jogán nyilatkozatot tett volna, sem azt, hogy ezzel a jogával nem kívánt élni. Ugyanakkor, szemben a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal a terhelt vagy a védő olyan kijelentést sem tett, hogy a terhelt az utolsó szó jogán a következő tárgyaláson kíván felszólalni. A bíróság a tárgyalást határozathirdetésre napolta el, nem pedig az utolsó szó jogának biztosítása céljából.

[32] A határozathirdetés napján pedig a bíróság felszólalási lehetőséget még erre irányuló kérelemre sem köteles biztosítani, ahogy a bizonyítást sem köteles megnyitni újabb bizonyítási indítvány esetén.

[33] Az utolsó szó jogának biztosítása és a felülvizsgálat lehetősége körében a Kúria a következőkre utal.

[34] Az ügydöntő határozat meghozatala előtt, a perbeszédet követően az utolsó szó joga a vádlottat illeti (Be. 545. §). A büntetőeljárás törvény hagyományos és jellegzetes

rendelkezése, hogy utoljára a határozatot hozó bírósághoz a terhelt szóljon, ami számára biztosít esélyt. Kétségtelen, hogy ez minden eljárási szakban – így az elsőfokú ítélet, a másodfokú ítélet, illetve a harmadfokú ítélet meghozatala előtt egyaránt – fennálló jog, illetve lehetőség. Ugyanakkor annak elmaradása, akár a vádlott akaratából, akár a bíróság mulasztásából fakadóan, nem eredményezi a bizonyítási eljárás érvénytelenségét.

[35] Ha pedig a bíróság mulasztásáról van szó, akkor az feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést nem valósít meg, mert nincs azok kimerítően felsorolt – az eljárás törvényességének biztosítását szolgáló – törvényi okai között [Kúria Bfv.III.79/2020/7. (BH 2021.187.III.), hasonlóan: Kúria Bfv.I.864/2021/15., Bfv.II.878/2024/10.].

[36] A Be. 649. § (2) bekezdéséből következően tehát a taxatív felsorolásban nem szereplő eljárási szabálysértés – így a vádlotti utolsó szó lehetőségének esetleges mellőzése – nem alapo meg felülvizsgálatot.

[37] A Kúria gyakorlata szerint az utolsó szó lehetőségének esetleges korlátozása sem valósít meg feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést (Kúria Bfv.III.590/2023/16.).

[38] Az iratokból ugyan nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság biztosította-e a terhelt számára az utolsó szó jogán való felszólalás lehetőségét (erre felhívta-e, és azzal a terhelt kívánt-e élni), mert a jegyzőkönyv erre vonatkozó utalást nem tartalmaz. Ennek azonban – a kifejtettekre tekintettel – nincs is jelentősége, mert az elmaradása felülvizsgálati okot nem valósít meg.

[39] 2. A terhelt sérelmezte azt is, hogy a másodfokú bíróság a távollétében, tanácsulésen hozott érdemi határozatot az ügyben.

[40] A másodfokú elbírálás idején hatályos Be. 599. § (1) bekezdés értelmében a másodfokú bíróság a fellebbezés elintézésére nyilvános ülést tart, kivéve, ha az ügy tanácsulésen intézhető el, vagy tárgyalást kell tartani.

[41] A Be. 600. § (1) bekezdés a)-c) pontjai alapján a másodfokú bíróság tárgyalást tart, ha az ügy tanácsulésen nem intézhető el, bizonyítás felvétele szükséges, vagy a tanácsulésre, nyilvános ülésre tartozó ügyet a tanács elnöke tárgyalásra tűzte ki.

[42] A másodfokú eljárásban irányadó Be. 598. § (2) bekezdése szerint a másodfokú bíróság tanácsulésen határoz akkor is, ha az ítélet ellen a vádlott terhére nem jelentettek be fellebbezést és a tényállás megalapozott, vagy a vádlott terhére bejelentett fellebbezés kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) vagy c) pontján alapszik, és nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését az ügyész, a vádlott, a védő vagy a fellebbező nem indítványozza.

[43] Ez esetben a tanács elnöke az ügyészséget, a vádlottat, a védőt és a fellebbezőt értesíti a tanácsulés kitűzéséről, a tanácsulés időpontjáról, a tanács összetételéről és tájékoztatja arról, hogy nyolc napon belül a más által bejelentett fellebbezésre, indítványra vagy nyilatkozatra észrevételt tehetnek, továbbá a tájékoztatás kiterjed arra is, hogy az észrevétel előterjesztésére rendelkezésre álló határidő alatt nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzése indítványozható. E határidő elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye [Be. 598. § (4) és (5) bekezdés].

[44] A fentiekből következően – amennyiben a nyilvános ülés, illetve tárgyalás tartásának valamely kötelező esete nem áll fenn – a másodfokú bíróság tanácsulés kitűzéséről megküldött értesítése alapján van lehetősége az arra jogosultaknak más eljárási forma, így nyilvános ülés vagy tárgyalás tartását indítványozni. Az ilyen tartalmú indítvány esetén pedig a másodfokú bíróság legalább nyilvános ülés kitűzésére köteles.

[45] Következésképpen, ha a másodfokú bíróság a nyilvános ülés kitűzésének mellőzésével a törvényi feltételek hiányában megtartott tanácsulésen hozza meg az ügyszó

határozatát, az egy tekintet alá esik azzal, mintha a nyilvános ülést szabályszerű idézés hiányában tartotta volna meg a terhelt vagy a kötelező jelenléttel érintett védő távollétében [Kúria Bfv.I.1520/2021/8. (BH 2023.61.)].

[46] Nyilvános ülés (tárgyalás) iránti indítvány hiányában azonban a másodfokú bíróság a vádlott távollétében is eljárhat. A tanácsülésen ugyanis a vádlott nem lehet jelen, ahogy az ügyész és a védő sem.

[47] A tanácsülés megtarthatóságának feltétele tehát, hogy a már említett, a nyilvános ülés, tárgyalás indítványozásának lehetőségéről szóló értesítés szabályszerűen megtörtént. E jogosultság ugyanis a szabályszerű értesítés alapján gyakorolható. Ezért, a felülvizsgálati indítványban foglaltakra tekintettel ennek vizsgálata vált szükségessé.

[48] Az ügy iratai alapján megállapítható volt, hogy az ügyészség az elsőfokú bíróság ítélete ellen fellebbezéssel nem élt. A másodfokú bíróság kézbesítési íven, 2024. március 27. napján szabályszerűen értesítette a fogva lévő terheltet a tanácsülés kitűzéséről, egyben pedig arról a jogáról, hogy nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését indítványozhatja (Szekszárdi Törvényszék 2.Bf.35/2024/3/I. sorszámú irata).

[49] A szabályszerű értesítést követően, a törvényes határidőn belül sem az ügyészség, sem a terhelt, sem a védő nem indítványozta másodfokú nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését.

[50] A fellebbezés tanácsülésen történő elbírálásának akadálya tehát nem állt fenn, a terhelt a tanácsülésen pedig nem vehet részt, ezért alaptalanul kifogásolta, hogy arra a másodfokú bíróság nem állította elő.

[51] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság a terhelt szabályszerű értesítése mellett, és a más eljárási forma iránti indítvány hiányában, eljárási szabálysértés nélkül bírálta el az ügyet tanácsülésen, ezért a Be. 608. § (1) bekezdés d) pontja szerinti feltételen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[52] A terhelt felülvizsgálati indítványában foglaltakra figyelemmel a Kúria utal arra, hogy az általa hivatkozott BH 2015.217.II. számú eseti döntés eljárási tényei a jelen ügytől eltérőek. A terhelt vonatkozásában fel sem merül, hogy ne lett volna elegendő ideje a nyilvános ülés (tárgyalás) indítványozására, mivel az erre vonatkozó tájékoztatást egy hónappal a tanácsülés előtt már igazoltan átvette. Az eseti döntés elvi tartalma pedig arra az esetre vonatkozik, ha a vádlott a nyilvános ülésre való idézés postai kézbesítését követően kerül büntetés-végrehajtási intézetbe, ami – a már kitűzött – nyilvános ülésen való részvételben megakadályozza.

[53] 3. A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[54] **IV. A határozat elvi tartalma**

1. A vádlottat illető utolsó szó lehetőségének meg nem adása vagy korlátozása nem valósít meg feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértést.

2. Amennyiben a vádlott a részére szabályszerűen kézbesített felhívás ellenére másodfokú nyilvános ülés, illetve tárgyalás tartása iránti kérelmet nem terjesztett elő, az egyéb feltételek mellett a másodfokú bíróság szabályszerűen dönt az ügyben tanácsülésen. A vádlott pedig a tanácsülésen nem vehet részt, ezért az előzetes fogvatartásban lévő terhelt arra az előállítását sem kérelmezheti.

[55] V. A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 662. § (1) bekezdése alapján, a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen – a Be. 655. § (2) bekezdésére figyelemmel öt hivatásos bíróból álló tanácsban eljárva – hatályában fenntartotta.

[56] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[57] Az ugyanazon jogosult által ismételt indítvány előterjesztésének tilalma, illetve az azonos tartalmú indítvány ismételt előterjesztésének tilalma a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdése alapján az ilyen indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2025. november 4.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Tuba István Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Domonyai Alexa s.k. bíró, Dr. Kardos Andrea s.k. bíró, Dr. Schmidt Péter s.k. bíró